

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI**PÖYTÄKIRJA****Esteettömyystyöryhmä**

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

24.9.2025

AIKA Keskiviikko 24.9.2025 klo 14:00 – 15.30**PAIKKA** VENLA, 1.krs, Lappeenrannan kaupungintalo,
Villimiehenkatu 1, 53100 Lappeenranta**KÄSITELTÄVÄT ASIAT**

ASIANUMERO		SIVU
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2	Pöytäkirjan tarkastus	3
3	Peruskorjattavan pääkirjaston äänimajakat ja muut esteettömyyshuomiot peruskorjattavassa pääkirjastossa	4
4	Rakennustyömaiden turvallisuus	6
5	Yksilön tietosuoja / Yksilön tietojen turvaaminen ja esteettömyys julkissa palveluissa	7
6	Esteettömyyskunniamaininta 2025	9
7	Muut asiat	10
8	Seuraava kokous	11

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Esteettömyystyöryhmä

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

1. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

VAMNEU § 1

Esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtajan esitys

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Jyry Loukiainen, puheenjohtaja, Etelä-Saimaan Invalidit ry

Salli Tiainen, Etelä-Karjalan Neuroyhdistys ry

Mervi Hendunen, Lappeenrannan kehitysvammaisten tuki ry

Sanni Simonen, tuotantopäällikkö, Elinvoima- ja kaupunkikehitys -
Infrarakentaminen

Sanna Muttonen, kaupunginvaltuutettu, Vammaisneuvoston jäsen

Mikko Ojanen, Etelä-Karjalan Näkövammaiset ry

Elina Kurvi, Lyhytkasvuiset ry

Maire Antinniemi, Vanhusneuvoston edustaja, Etelä-Karjalan

Omaishoitajat ry

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Esteettömyystyöryhmä

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

2. Pöytäkirjan tarkastus

VAMNEU § 2

Esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtajan esitys

Tämän kokouksen pöytäkirja päätetään tarkastaa 24.9.2025.
Valitaan pöytäkirjan tarkastajat.

Päätös Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Mervi Hendunen ja Maire Antinniemi.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI**Esteettömyystyöryhmä**

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

3. Peruskorjattavan pääkirjaston äänimajakat ja muut esteettömyyshuomiot peruskorjattavassa pääkirjastossa**VAMNEU § 3**

Esteettömyystyöryhmä

Valmistelija / lisätiedot:

sihteeri, osallisuuskoordinaattori Pia Pulliainen

puh. 040 5494 740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Pääkirjaston 1. kerrokseen on tulossa äänimajakoita heikkonäköisten liikkumista helpottamaan. Esimerkiksi ulko-ovelle sijoitettu, ensimmäinen äänimajakka voi toivottaa tervetulleeksi kirjastoon, jolloin näkövammaisen tietää olevansa oikeassa paikassa, ja sen jälkeen puhuva äänikartta, joka kertoo tärkeimpien kohteiden sijainnin ja suunnan ulko-ovelta katsoen. Äänimajakoiden tarkempi suunnittelu, lähinnä ääniviestien sisällön suunnittelu on käynnistynyt.

Asian tiimoilta on kokoonnuttu kesäkuussa 2025 Lappeenrannan kaupungin hankehitysarkkitehti Mika Sairasen johdolla ja mukana olivat Näkövammaisten Liiton asiantuntija Juha Sylberg sekä esteettömyystyöryhmän jäsen Mikko Ojanen, Etelä-Karjalan Näkövammaiset ry:stä.

Kokouksessa Mikko Ojanen kertoo miten asia edistyy äänimajakoiden osalta peruskorjattavan pääkirjaston osalta.

Pääkirjaston peruskorjauksessa ollaan tämänhetkisen tiedon mukaan aikataulussa. Urakoitsijat luovuttavat kohteen kaupungille 30.10.2025, jonka jälkeen rakennuksen tapahtuu vielä kalustamista, varustamista ja aineiston siirtoa. Avaaminen asiakkaille joulukuussa.

Esteettömyystyöryhmä antoi kommentteja pääkirjaston peruskorjauksen suunnittelijoille. Kommentit on huomioitu seuraavasti:

Esteettömyysasioita on huomioitu niin paljon kuin se on ollut mahdollista vanhassa ja suojellussa rakennuksessa.

Äänimajakoiden osalta kirjastotoimi on miettinyt ääniviestien lopulliset sisällöt, ne ovat valmiit ja siirrettävissä järjestelmään. Lattioihin on tulossa taktiilimerkintöjä.

Uusi esteettömyysmääräykset täyttävä luiska on rakennettu Valta-kadun puoleiselle sivulle kirjastoauton tallin kylkeen.

Hissikuilua ei ollut rakenteellisista syistä johtuen valitettavasti mahdollista leventää, mutta sitä syvennettiin hiukan siten, että se täyttää kokonsa puolesta esteettömän hissien minimivaatimukset.

Vanhat kaiteet ovat suojellut, joten kaiteiden jatkaminen ei tullut kyseeseen. Samasta syystä johtuen vanha leveä puinen käsijohde oli jätettävä entiselleen. Lisäkäsijohteet on kuitenkin lisätty 70 cm korkeuteen.

Esteettömyystyöryhmä pääsee tekemään esteettömyys katselmuksen ennen virallista avaamista marraskuussa.

Puheenjohtajan esitys

Merkitään tiedoksi. Keskustellaan asiasta. Päätetään ajankohta pääkirjaston esteettömyyskatselmukselle.

Päätös

Merkittiin tiedoksi. Keskusteltiin asiasta. Päätettiin pääkirjaston esteettömyyskatselmuksen ajankohdaksi to 20.11.2025 klo 14.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI**Esteettömyystyöryhmä**

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

4. Rakennustyömaiden turvallisuus näkövammaisille**VAMNEU § 4**

Esteettömyystyöryhmä

Valmistelija / lisätiedot:

sihteeri, osallisuuskoordinaattori Pia Pulliainen

puh. 040 5494 740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Työmaiden täyttämä kaupunki voi olla näkövammaiselle vaarallinen sokkelo. Vahinkoja sattuu, vaikka rakennusurakoitsijoita ohjeistetaan työmaaturvallisuudesta.

Työmaiden aitauksessa ei aina muisteta ajatella näkövammaisia, vaikka rakennustyömaa-alueen turvallisuus on urakoitsijan vastuulla. Ongelmia aiheuttaa jalankulkua liikenteessä ohjaavat kyltit, joita näkövammaiset eivät pysty näkemään. Tämän lisäksi kulkuväylille jätetyt työkoneet saattavat aiheuttaa vaaratilanteita näkövammaisille. Tukevat aidat ohjaavat kulkemista parhaiten. Hyvin toteutetulla aitauksella voitaisiin ehkäistä vaaratilanteita.

Esteettömyystyöryhmän saaman palautteen mukaan Lappeenrannassa Leirin Lidl kaupan pihatyömaalla rakennustyömaa oli vain osittain aidattu. Näkövammaisen opaskoira pyrki menemään aitauksen sisälle, koska ajoradalla, joksi se parkkipaikan tulkitsee, ei saa olla yhtään tarpeettomasti. Jos ajoneuvoja liikkuu ja työmaalla työskennellään, niin tilanne on hallinnassa. Mutta jos mitään ei tapahdu, niin pääsy työmaalle tulisi kokonaan sulkea.

Puheenjohtajan esitys

Keskustellaan asiasta. Päätetään mahdollisista toimenpiteistä.

Päätös

Keskusteltiin asiasta. Kaikille katutyömaille menee ohjeistus esteettömyydestä. Kaupunki ohjeistaa aina laittamaan suljetun työmaa-alueen. Sovittiin, että lisätään kaupungin omien työmaajakeluiden viikkotiedotteiden listalle myös Etelä-Karjalan Näkövammaiset ry, jotta näkövammaiset saavat ennakkoon tiedon katurakennustyömaista. Todettiin, että työmaat voisivat kiinnittää esteettömyyteen enemmän huomiota.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI**Esteettömyystyöryhmä**

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

5. Yksilön tietosuoja**/ Yksilön tietojen turvaaminen ja esteettömyys julkissa palveluissa****VAMNEU § 5**

Esteettömyystyöryhmä

Valmistelija / lisätiedot:

sihteeri, osallisuuskoordinaattori Pia Pulliainen

puh. 040 5494 740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Vammaisneuvoston tietoisuuteen tuotiin seuraava asia;
Yksilön tietosuoja huolestuttaa etenkin vammaisia ihmisiä erilaisissa palvelutilanteissa julkisilla paikoilla, esimerkiksi pankissa ja apteekissa.

Etenkin kuulovammaiset, näkövammaiset, puhevammaiset sekä selkä- ja jalkavammaiset ovat kärsineet seuraavista esiin tulleista tilanteista:

- Palvelutiski jaettu kapeisiin palvelupaikkoihin
- Naapuri kuulee kaiken ja osin myös näkee
- Eri syistä pidempi seisominen ongelmallista hyvin monille, puuttuu eritasoiset istumismahdollisuudet
- Myös esimerkiksi kassin pitopaikka puuttuu, joudutaan pitämään käsissään

Julkisiin tiloihin tulisi saada kunnolliset palvelupisteet, asiasta kärsivät myös muutkin, eivät pelkästään vammaiset. Pankkiasiat ja monet muutkin voi toki nykyisin hoitaa internetin kautta, mutta kaikki eivät hallitse verkkopankkia ja muita verkkotoimintoja nyt eivätkä tule hallitsemaankaan. Vammaisneuvosto päätti kokouksessaan 26.8.2025 siirtää edellä esitetyn asian esteettömyystyöryhmän tutkittavaksi.

Mitä esteettömyys on julkisissa palveluissa?

Esteettömyydessä on kyse ihmisten moninaisuuden huomioon ottamisesta rakennetun ympäristön suunnittelussa, toteuttamisessa ja kunnossapidossa. Esteettömät ympäristöt yhdessä saavutettavien palvelujen, käytettävien välineiden ja ymmärrettävän tiedon kanssa mahdollistavat yhdenvertaisen osallisuuden toteutumisen.

Esteettömyydessä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä. Siinä otetaan huomioon myös esimerkiksi näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat. Esteettömyys merkitsee turvallisuutta ja laatua. Se kertoo ajattelutavasta, oikeista asenteista ja erilaisuuden huomioon ottamisesta. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Esteettömyydessä on yksinkertaisesti kyse ihmisten moninaisuuden huomioonottamisesta rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa. (Invalidiliitto)

Esteettömyys pankkipalveluissa (AI kooste):

- **Fyysiset pankkiautomaatit:** Pankkiautomaattien tulee olla sellaisella korkeudella, että pyörätuolia käyttävät tai lyhytkasvuiset ihmiset voivat käyttää niitä mukavasti. Myös näppäimistöjen ja näyttöjen tulee olla selkeästi luettavissa ja helppokäyttöisiä.
- **Digitaaliset palvelut:** Verkkopankin ja mobiilisovellusten tulee olla saavutettavia. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi näkörajoitteiset ja ruudunlukijaa käyttävät voivat käyttää niitä. Myös navigaation on oltava helppoa ja selkeää.
- **Henkilökohtainen palvelu:** Pankin asiakaspalvelun ja asiakaspalvelutilojen tulee olla esteettömiä. Tämä tarkoittaa riittäviä tiloja ja sopivia apuvälineitä.
- **Tietoisuus ja koulutus:** Pankin henkilökunnan tulee olla tietoisia esteettömyyden merkityksestä ja koulutettu auttamaan erilaisista rajoitteista kärsiviä asiakkaita.

Tarkennusta termeihin

Mikä ero on tietosuojalla ja tietoturvalla? (AI)

Tietosuoja keskittyy henkilötietojen suojaamiseen ja yksilön oikeuksien toteutumiseen, kun taas tietoturva tarkoittaa kaiken tiedon ja tietojärjestelmien suojaamista teknisin ja hallinnollisin keinoin, varmistaen tiedon luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden. Tietoturva on yksi tapa toteuttaa tietosuojaa.

Puheenjohtajan esitys

Keskustellaan asiasta. Kartoitetaan mahdollisia toimenpiteitä.

Päätös

Keskustellaan asiasta. Kartoitettiin mahdollisia toimenpiteitä. Keskusteluissa tuli esiin monenlaisia tilanteita, joissa esteettömyys ja tietosuoja ei toteudu. Päätettiin, että tehdään tapauskohtaisia käyntejä julkisiin palveluihin, kirjataan parannusehdotukset ja toimitetaan ne julkisesti eteenpäin toimenpiteitä varten. Sovittiin, että kerätään sopivia kohteita.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI**Esteettömyystyöryhmä**

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

6. Esteettömyyskunniamaininta 2025**VAMNEU § 6**

Esteettömyystyöryhmä

Valmistelija / lisätiedot:

sihteeri, osallisuuskoordinaattori Pia Pulliainen

puh. 040 5494 740 / etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Lappeenrannan Vammaisneuvosto on vuodesta 2007 alkaen valinnut vuoden esteettömyyskunniamaininnan saajan. Esteettömyyskunniamaininta luovutetaan henkilölle, yritykselle tai yhteisölle, joka on toiminnallaan edistänyt esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Kunniamaininnat on luovutettu seuraavasti:

2007 Dressman Ab Oy	2008 Yliopiston Apteekki
2009 K-Supermarket Pirana	2010 Jorma Tyrmi
2011 Camilla-laivan henkilökunta	2012 Nuijamaan kirkko
2013 Lauritsalan uimahalli	
2014 Kaupungininsinööri Pasi Leimi	
2015 Ei jaettu	
2016 Etelä-Karjalan neurologisten vammaisjärjestöjen verkosto	
2017 Tilausliikenne Hänninen Oy	
2018 Hannu Tolonen, Lappeenrannan kaupunginpuutarhuri	
2019 Ei jaettu	
2020 Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimi	
2021 K-kauppias Harri Mattinen	
2022 Lappeenrannan kaupungin museot	
2023 Joutsenon S-market	
2024 Lappeenrannan kaupungin metsätalouspäällikkö	
Janne-Perttu Rantonen ja metsäasiantuntija Reetta Valkonen	

Puheenjohtajan esitys

Keskustellaan vuoden 2025 hakijoiden hakumenettelystä.
Päätetään toimenpiteistä koskien esteettömyyskunniamainintaa.

Päätös

Keskusteltiin vuoden 2025 hakijoiden hakumenettelystä. Päätettiin tehdä julkinen kysely asukkaille, kuka ansaitsisi Vuoden esteettömyyskunniamaininnan. Päätös tehdään seuraavassa esteettömyystyöryhmän kokouksessa 5.11.2025.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Esteettömyystyöryhmä

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

7. Muut asiat

VAMNEU 7

Esteettömyystyöryhmä

Kokouksessa esiin tulevat muut asiat

Puheenjohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi. Tiedonsaanti ja viestintä. Mistä kaupunkilainen saa luotettavan tiedon palveluiden ja kohteiden esteettömyydestä? Miten varmistetaan, että tiedotus ja opastus ovat saavutettavia näkö- ja kuulovammaisille? Sovittiin, että edellä mainitut asiat otetaan seuraavan kokouksen esityslistalle. Toivottiin huolestuneina ettei Ekhva:n julkisuudessa kertomat talouden säästötoimet koskisi Vammaispalveluita ja tukia.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Esteettömyystyöryhmä

Lappeenrannan kaupungin Vammaisneuvosto

8. Seuraava kokous

VAMNEU § 112

Esteettömyystyöryhmä

Puheenjohtajan esitys

Seuraava esteettömyystyöryhmän kokous on sovittu pidettäväksi ke 5.11.2025 klo 14:00. Sihteerin aikatauluista johtuen siirretään kokous alkavaksi klo 15:00.

Päätös Seuraava kokous pidetään ke 5.11.2025 klo 15:00.